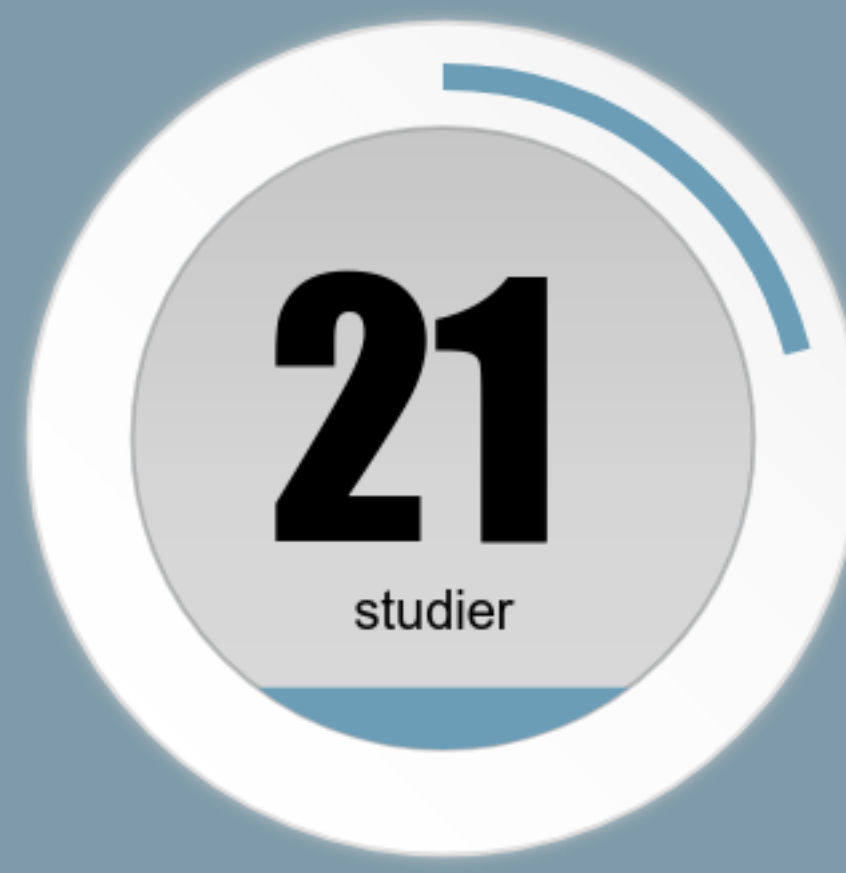

LJUD- OCH LJUSSKRÄMMOR FÖR ATT MINSKA ROVDJURSSKADOR PÅ TAMDJUR

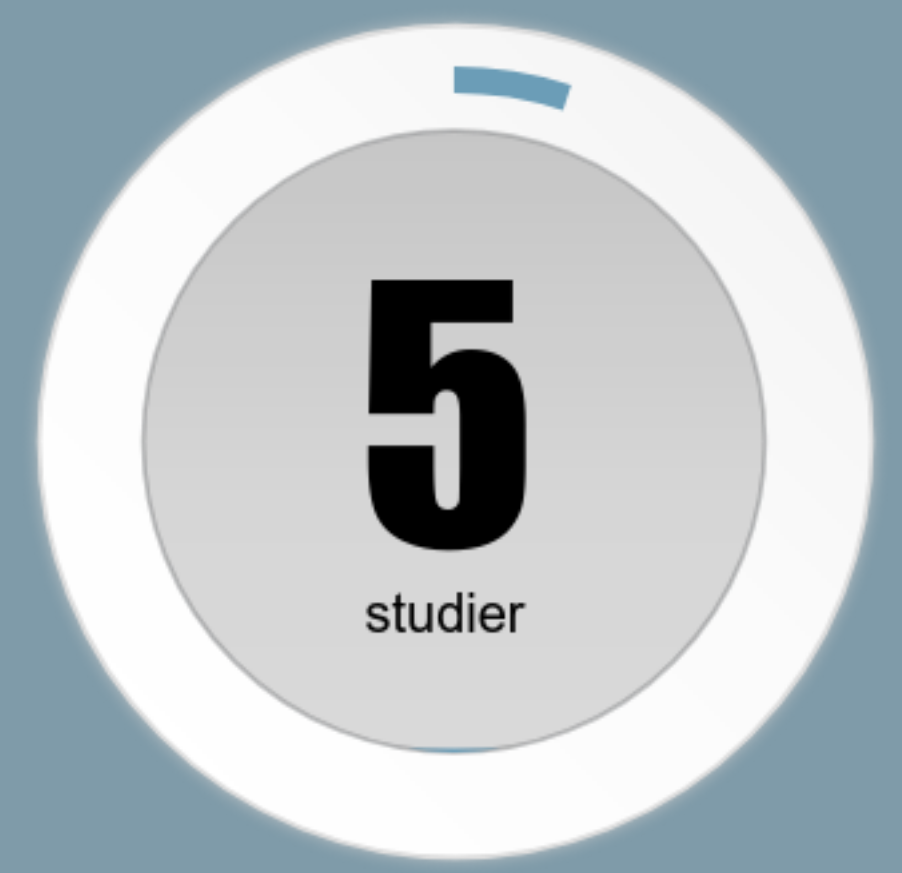
Under åren 1990–2016 publicerades 27 789 vetenskapliga studier om rovdjur och tamdjur i internationella tidskrifter.

526 studier gällde förebyggande åtgärder mot rovdjur större än 15 kg.

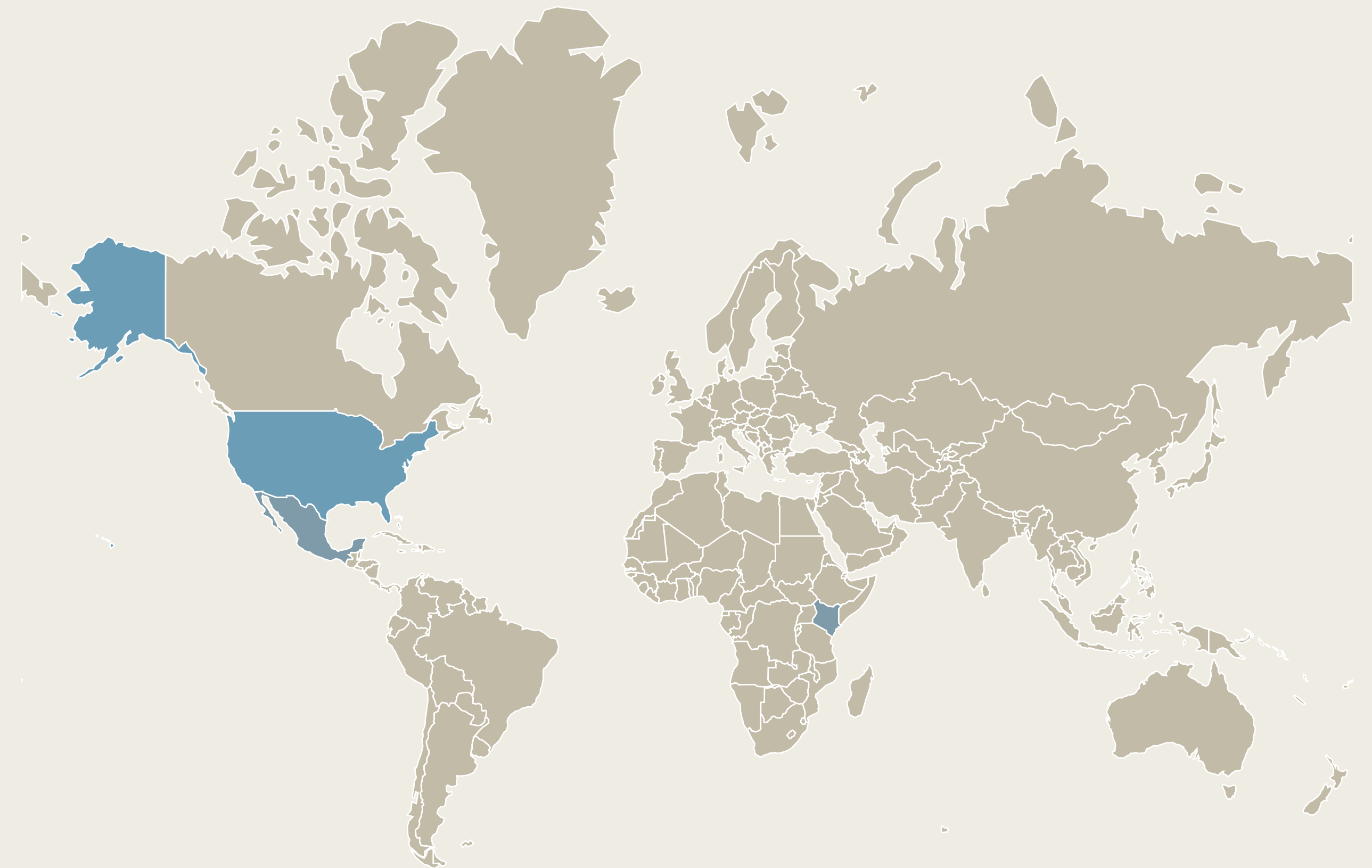
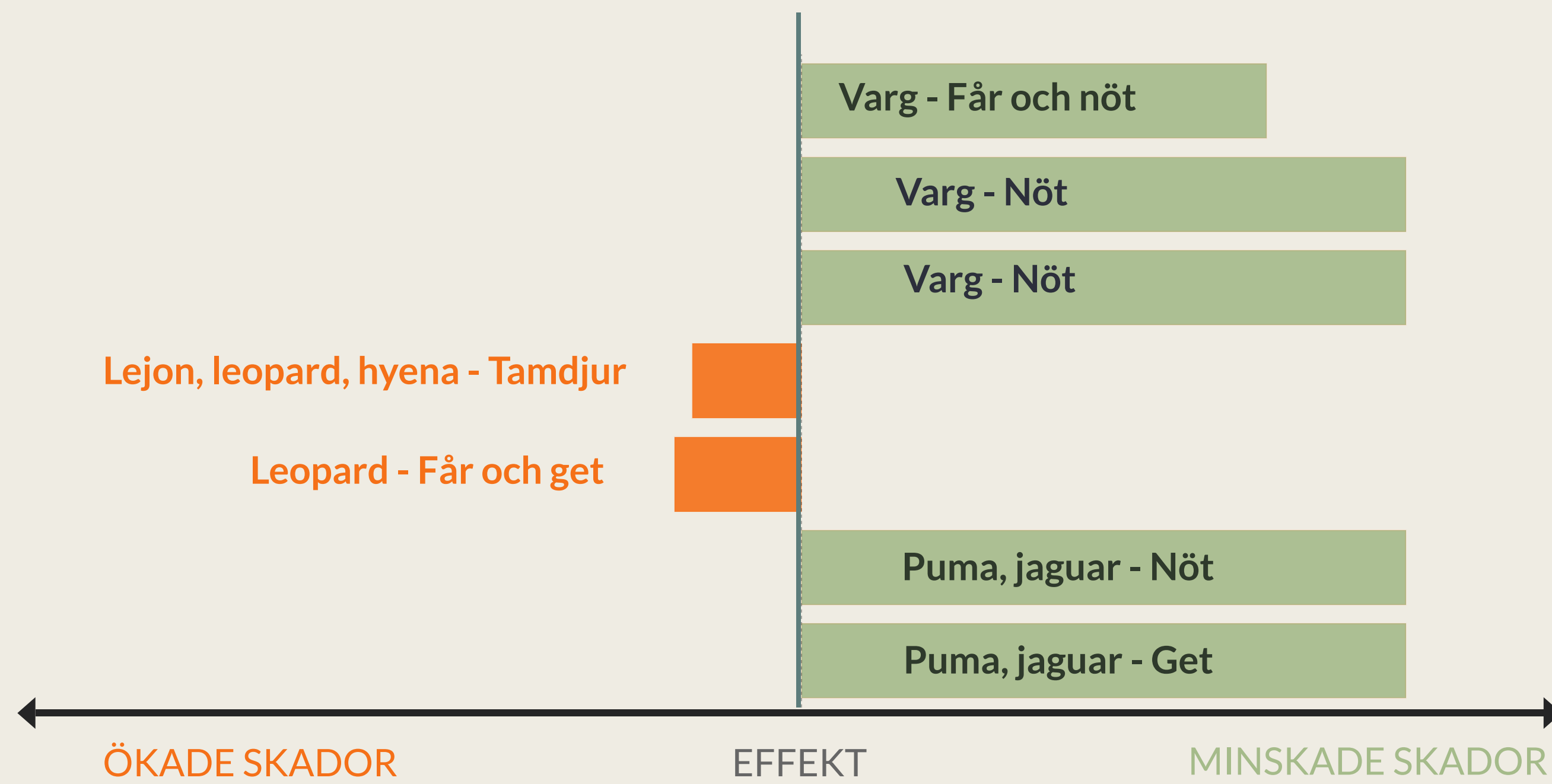
Effekter av åtgärder för att minska skador på tamdjur.

Effekter av ljud- och ljusskrämmor för att minska skador på tamdjur.

◀ Skrämmor gav oftast minskade skador. ▶

Sammanfattning

Tre studier har utvärderat effekten av lapptyg. En studie visade att angrepp av varg på tamdjur upphörde i hagar där lapptyg sattes upp, medan de fortsatte i kontrollhagarna. En annan studie visade att vargar inte gick ut på fält som omgärdades av lapptyg, men att de gick ut på fält utan lapptyg. Prärievargar däremot gick enbart ut på fält *med* lapptyg och inte på andra, vilket antyder att lapptyg inte har någon avskräckande effekt på dem.

På vissa håll används lapptyg monterade på eltråd istället för på nylonlina. I den enda studie som utvärderat sådana *el-lapptyg* var effekten densamma som för vanliga lapptyg; vargarna besökte kontrollfälten, men inte fälten med el-lapptygen.

En nordamerikansk studie observerade att effekten av lapptyg var tidsbegränsad. Efter ca 60 dagar besökte vargarna även de fält som omgärdades av lapptyg.

I en sydamerikansk studie minskade upphängda kläder och höga ljud skador av puma och jaguar på såväl getter som nötdjur. I ett liknande afrikanskt försök konstaterades emellertid ett omvänt förhållande: ju fler skrämmor (av typen fågelskrämma) som fanns vid en inhägnad desto fler angrepp på tamdjur av lejon, leopard och hyena.

Mekanism

Syn- eller hörselintryck som utgör ett psykologiskt hinder för rovdjur att närma sig tamdjur, antingen dygnet runt eller nattetid. Lapptyg (en lina med hängande tyglappar) är ett exempel, likaså batteridrivna enheter där en IR-sensor löser ut skarpt ljud eller blinkande ljus.

Referenser

- Davidson-Nelson, S. J. & Gehring, T. M. Testing fladry as a nonlethal management tool for wolves and coyotes in Michigan. *Hum.-Wildl. Interact* 4, 87–94 (2010).
- Lance, N. J., Breck, S. W., Sime, C., Callahan, P. & Shivik, J. A. Biological, technical, and social aspects of applying electrified fladry for livestock protection from wolves (*Canis lupus*). *Wildl. Res* 37, 708–714 (2010).
- Musiani, M. et al. Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conserv. Biol* 17, 1538–1547 (2003).
- Woodroffe, R., Frank, L. G., Lindsey, P. A., ole Ranah, S. M. K. & Romañach, S. Livestock husbandry as a tool for carnivore conservation in Africa's community rangelands: a case-control study. *Biodivers. Conserv.* 16, 1245–1260 (2007)
- Zarco-González, M. M. & Monroy-Vilchis, O. Effectiveness of low-cost deterrents in decreasing livestock predation by felids: a case in Central Mexico. *Anim. Conserv.* 17, 371–378 (2014)

Om du vill veta mer

